MOKYMOSI VEIKLŲ BE KOMPIUTERIO RINKINYS

Kiek esame atsparūs? Išlikime ramūs

Ši veikla padeda žemos kvalifikacijos suaugusiesiems ugdyti praktinį atsparumą ir nuoseklaus sprendimų priėmimo įgūdžius kritinėse situacijose. Dalyviams pristatomas tikroviškas ekstremaliosios situacijos scenarijus: gali sutrikti viešųjų paslaugų teikimas, o gyventojams gali tekti likti patalpose, slėptis arba evakuotis. Jie suskaido situaciją į penkias lengviau valdomas sritis: situacijos supratimą, neatidėliotiną saugumo užtikrinimą, būtinųjų daiktų parengimą, bendravimą su kitais ir informacijos vertinimą. Dalyviai nustato, kurie veiksmai priklauso kiekvienai sričiai, ir aptaria, kodėl jie būtini. Veikla padeda atskirti pasirengimo darbus, kuriuos reikia atlikti iš anksto, nuo veiksmų, kurių būtina imtis nedelsiant kilus krizei. Rūšiuodami veiksmų korteles ir analizuodami skirtingas situacijas, dalyviai mokosi interpretuoti vaizdinę ir struktūruotą informaciją.

Tikslinė grupė:

- ☑ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurių skaitmeninės kompetencijos menkos
- ☑ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurie yra įgiję ribotą formalųjį išsilavinimą ar kvalifikaciją
- ☑ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, retai dalyvaujantys mokymosi visą gyvenimą veiklose ar mokymuose

Mokymosi tikslai

Šios veiklos metu suaugusieji besimokantieji ugdys gebėjimus:

- suskaidyti kritinę situaciją į aiškias ir lengviau valdomas užduotis;
- atskirti neatidėliotinus ir mažiau skubius veiksmus;
- suprasti, kokio veiksmo reikia imtis konkrečioje situacijoje;
- sutelkti dėmesį į problemų sprendimą ir valdyti savo emocijas.

Kompetencijų sritys

a) Inovacijų kompetencijos

Co-funded by the European Union

Šis projektas bendrai finansuotas Europos Komisijos programos „ERASMUS+“ lėšomis. Šiame leidinyje pateikiama tik autorių nuomonė. Nei Europos Komisija, nei SEPIE negali būti laikomos atsakingomis už šiame leidinyje pateiktos informacijos naudojimą.

Tema

Gyvenimo ir karjeros kompetencijos

Trukmė

45 minutės

Lygis

Pradedančiųjų

Taikomi informatinio mąstymo principai

☑ Dekompozicija
☑ Šablonų atpažinimas
☐ Abstrakcija
☐ Algoritminis mąstymas

Metodas

☑ Žaidybinimas
☑ Mokymasis sprendžiant iššūkius
☑ Bendradarbiavimu grįstas mokymasis
☐ Patirtinis mokymasis

☐ Kūrybiškumas
☑ Kritinis mąstymas
☑ Problemų sprendimas
☑ Bendravimas
☑ Bendradarbiavimas

b) Informacinio raštingumo kompetencijos

☑ Gebėjimas rasti, suprasti ir kritiškai analizuoti informaciją
☑ Skaitmeninio ir vaizdinio turinio interpretavimas
☑ Žiniasklaidos įtakos ir šališkumo suvokimas

c) Gyvenimo ir karjeros kompetencijos

☑ Lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti
☑ Iniciatyvumas ir savarankiškumas
☑ Socialumas ir tarpkultūrinė kompetencija
☐ Produktyvumas
☑ Lyderystė ir atsakomybė

Mokymosi rezultatai

Atlikę veiklą suaugusieji besimokantieji geba:

- suprasti, kad kritinė situacija susideda iš kelių mažesnių problemų;
- suskaidyti didelę kritinę situaciją į mažesnes problemas ir suprasti, kokių veiksmų reikia imtis kiekvienoje srityje;
- sumažinti sumaištį ir nustatyti, kurias užduotis reikia atlikti nedelsiant.

Fasilitatoriaus užrašai

- Vartokite paprastą, pažįstamą kalbą ir prieš pradėdami veiklą paaiškinkite nepažįstamus terminus.
- Ekstremaliosios situacijos scenarijų pristatykite ramiai ir pabrėžkite, kad veiklos tikslas – ugdyti pasirengimą, o ne kelti baimę.
- Prieš pristatydami penkias iš anksto numatytas sritis, leiskite dalyviams pasiūlyti savo kategorijas ir veiksmus.
- Skatinkite dalyvius paaiškinti, kodėl kiekvienas veiksmas priklauso konkrečiai kategorijai ir kuriems veiksmams reikėtų teikti pirmenybę.

- Dalyviams, kurių raštingumo ar skaitmeninės kompetencijos menkos, padėkite pasitelkdami aiškias spalvas, vaizdinę medžiagą, praktinius pavyzdžius ir kartodami instrukcijas.

1 žingsnis. Dekompozicija

Fasilitatorius paprašo suaugusiųjų besimokančiųjų įsivaizduoti, kad jie gavo oficialų perspėjimą apie ekstremaliąją situaciją.

„Gaunate oficialų perspėjimą apie kilusią karinę grėsmę. Gali sutrikti viešųjų paslaugų teikimas, o gyventojams gali būti nurodyta likti patalpose, slėptis arba evakuotis.“

Suaugusiųjų besimokančiųjų prašoma suskaidyti situaciją į penkias atskiras sritis. Kokios sritys svarbiausios?

Dalyviams suskaidžius situaciją, fasilitatorius pristato pagrindines sritis:

1. Situacijos supratimas (kas nutiko; iš kur gauta informacija; ar perspėjimas oficialus; kokie nurodymai pateikti; ar gresia tiesioginis pavojus).

2. Neatidėliotinas saugumo užtikrinimas (ar reikia likti patalpose; ar nurodyta slėptis; ar paskelbta evakuacija; kuri vieta šiuo metu saugiausia; ar kam nors reikia skubios pagalbos).

3. Būtinųjų daiktų paruošimas (asmens dokumentai; būtini vaistai; geriamasis vanduo; ilgai negendantis maistas; mobilusis telefonas ir įkroviklis; žibintuvėlis ir atsarginės baterijos; nešiojamasis radijo imtuvas; pagrindinės higienos priemonės; šilti ir praktiški drabužiai; vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms ar augintiniams būtini daiktai).

Fasilitatorius paaiškina, kad būtinąsias atsargas gyventojai turėtų pasiruošti prieš ekstremaliąją situaciją, o ne bandyti viską surinkti jau gavę perspėjimą.

(Lietuvos civilinės saugos rekomendacijose siūloma pasirengti bent 72 valandas savarankiškai pasirūpinti savimi ir savo šeimos nariais.)

4. Bendravimas su kitais (su kuriuo šeimos nariu ar patikimu žmogumi susisiekti; kokią trumpą žinutę išsiųsti; kur susitikti šeimos nariams, jei jie išsiskirtų; kam gali reikėti papildomos pagalbos; kokį bendravimo būdą

COMPUTATIONAL SENIORS
Co-funded by the European Union

Kiek esame atsparūs? Išlikime ramūs

naudoti sutrikus mobiliajam ryšiui).

5. Informacijos vertinimas

Suaugusieji besimokantieji suskirsto informaciją į tris grupes:

1. oficiali ir patikrinta informacija;
2. dar nepatikrinta informacija;
3. melaginga, emocinga ar galimai klaidinanti informacija.

Fasilitatorius pabrėžia, kad ne visa informacija yra neutrali. Kai kurios žinutės gali kelti paniką, manipuliuoti emocijomis, pateikti pasenusią informaciją arba tyčia klaidinti žmones.

2 žingsnis. Šablonų atpažinimas

Kiekviena grupė gauna didelį lapą, padalytą į penkias dalis (1 priedas):

- Situacijos supratimas
- Informacijos vertinimas
- Neatidėliotinas saugumo užtikrinimas
- Būtinųjų daiktų paruošimas
- Bendravimas su kitais

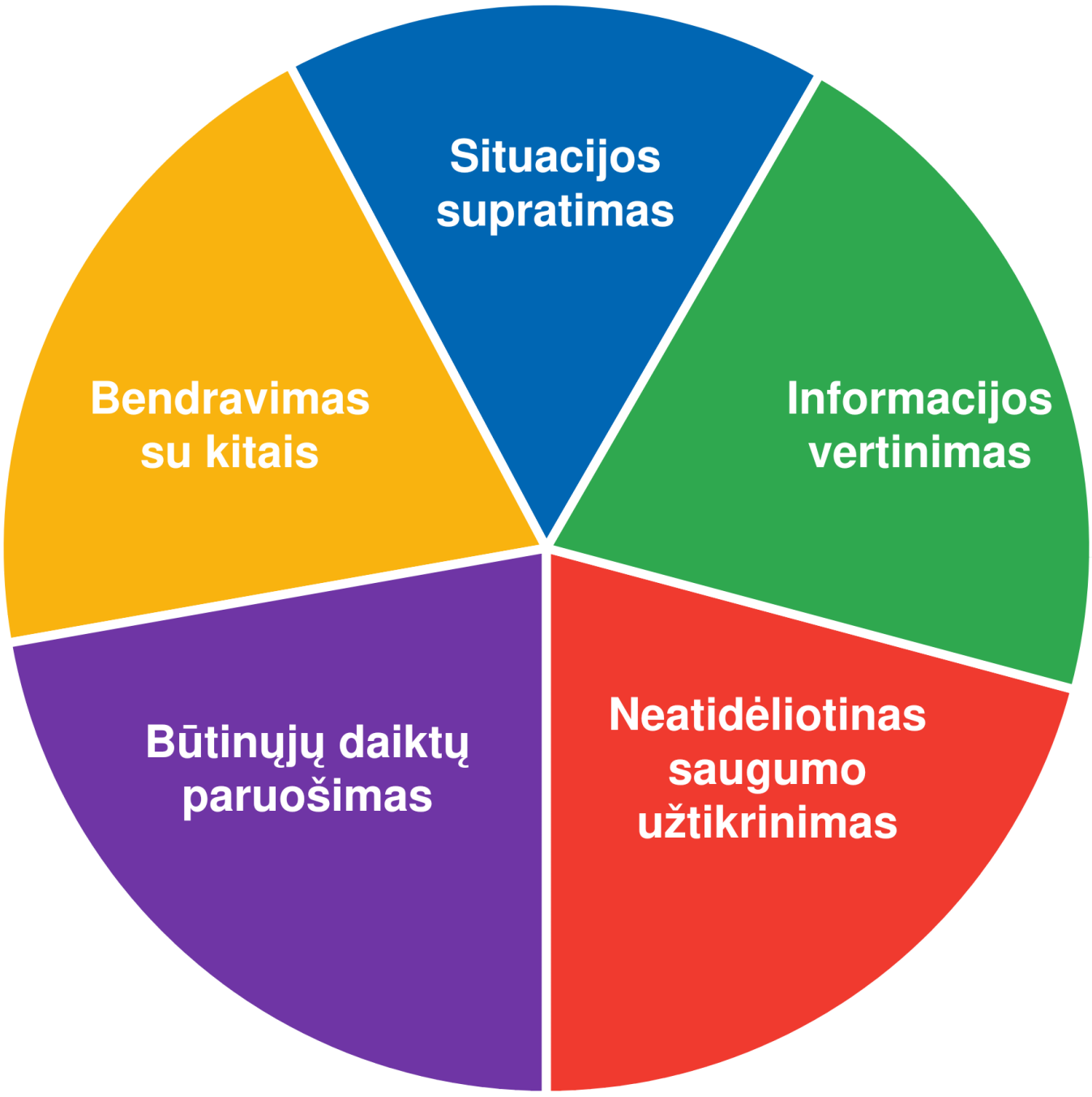
Suaugusieji besimokantieji sudeda veiksmų korteles (2 priedas) į atitinkamas dalis.

Fasilitatorius gali klausti: „Ką reikia sužinoti pirmiausia?“, „Ar ši informacija gauta iš oficialaus šaltinio?“, „Ar kam nors gresia tiesioginis pavojus?“, „Kurį veiksmą būtina atlikti pirmiausia?“, „Ką galima paruošti prieš kylant krizei?“, „Kam gali reikėti papildomos pagalbos?“, „Kokius pasikartojančius dėsningumus pastebite?“

Fasilitatorius turėtų skatinti suaugusiuosius besimokančiuosius atskirti pasirengimą nuo neatidėliotinų veiksmų. Dokumentus, atsargas, kontaktinius duomenis ir šeimos planą reikėtų parengti iš anksto. Kilus ekstremaliajai situacijai, dalyviai turėtų sutelkti dėmesį į neatidėliotiną saugumo užtikrinimą ir oficialius

nurodymus.

1 priedas



Veiksmų kortelės: kiek esame atsparūs?

1 Situacijos supratimas

Išsiaiškinkite, kas nutiko ir kur vyksta įvykis.

2 Situacijos supratimas

Patikrinkite, iš kur gautas perspėjimas ir ar jį paskelbė oficiali institucija.

3 Situacijos supratimas

Perskaitykite arba išklausykite visus nurodymus ir įvertinkite, ar gresia tiesioginis pavojus.

4 Neatidėliotinas saugumas

Nuspręskite, ar saugiau likti patalpose, ar eiti į priedangą.

5 Neatidėliotinas saugumas

Patikrinkite, ar paskelbta evakuacija, ir laikykitės oficialių nurodymų.

6 Neatidėliotinas saugumas

Įvertinkite, ar šalia esantiems žmonėms, įskaitant vaikus, vyresnius žmones ir asmenis su negalia, reikia skubios pagalbos.

7 Būtinųjų daiktų paruošimas

Pasiimkite asmens dokumentus, būtinus vaistus ir svarbiausius kontaktinius duomenis.

8 Būtinųjų daiktų paruošimas

Pasiruoškite geriamojo vandens, ilgai negendančio maisto, higienos priemonių ir šiltų, praktiškų drabužių.

9 Būtinųjų daiktų paruošimas

Paruoškite įkrautą telefoną, įkroviklį, žibintuvėlį, atsargines baterijas, radijo imtuvą ir vaikams, vyresniems žmonėms ar augintiniams būtinus daiktus.

10 Bendravimas su kitais

Susisiekite su šeimos nariu ar patikimu žmogumi. Trumpai praneškite, kur esate ir ar esate saugūs.

11 Bendravimas su kitais

Patikslinkite, kur šeimos nariai susitiks, jei išsiskirtų.

12 Bendravimas su kitais

Sutrikus mobiliajam ryšiui, numatykite kitą bendravimo būdą: SMS, radijo ryšį arba sutartą susitikimo vietą.

13 Informacijos vertinimas

Patikrinkite, ar informacija gauta iš oficialaus ir patikimo šaltinio.

14 Informacijos vertinimas

Palyginkite žinutę su valdžios institucijų, oficialių žiniasklaidos kanalų ar pagalbos tarnybų informacija.

15 Informacijos vertinimas

Nesidalykite nepatikrinta, emocinga, klaidinančia ar paniką galinčia sukelti informacija.